

Kërkesa të mëdha për ushqimin e gicave

Për një performancë optimale të majmërisë, si dhe një përqindje të lartë të mishit te derrat e majmërisë është shumë e rëndësishme një dietë efikase për gicat.

Parakusht për këtë është pesha e lartë e lindjes prej të paktën 1.4 kg, mundësisht 1.5 kg dhe me pjelle të ekuilibruar. Te gicat me peshë më të vogël rriten humbjet dhe ritmet e rritjes së majmërisë ulen. Gicat e vegjël duhet të peshojnë rreth 8 kg në javën e 4 të jetës dhe 28 kg në javën e 10 të jetës. Ky nivel mund të arrihet vetëm duke siguruar kushte strehimi, higjienë dhe ushqim sa më të mirë.

Duhet të merren parasysh parimet e mëposhtme të të ushqyerit:

- duke u mësuar me ushqime të ngurta, me bazë bimore dhe për këtë arsye të pasura me niseshte në një fazë të hershme;
- furnizim i vazhdueshëm me ushqim të shijshëm dhe me cilësi të lartë;

- ndryshimi gradual i ushqimit gjatë gjithë procesit të rritjes;
- përdorimi i aditivëve të provuar dhe aplikimi në kohë të masave për të filluar ushqimin dietik

Fillimi me kulloshtër

Të ushqyerit e menjëhershëm të gicave të porsalindur me kulloshtër është thelbësore. Marrja e mjaftueshme e kulloshtres në tre orët e para të jetës është e rëndësishme në mënyrë që të sigurohet imunizimi i domosdoshëm i të porsalindurit. Duke filluar nga 24 deri në 36 orë pas lindjes gicat nuk mund t'i përdorin më antitruapat për shkak të uljes së përshkueshmërisë së murit të zorrëve.

Gjatë dy javëve të para të jetës nevojat për lëndë ushqyese mbulohen kryesisht nga qumështi i dosës. Suplemente me cilësi të lartë në formën e një Prestarter-i ka mund të përdoren që në javën e 2-të të jetës. Ato përdoren kryesisht për formimin e enzimave të rëndësishme të tretjes, të cilat janë të nevojshme për zhvillimin e mëtejshëm të gicit. Suplementi stimulon, mbështet dhe stabilizon tretjen. Prestarter-ët zakonisht janë të pajisur me përbërës me cilësi të lartë, kryesisht produkte qumështi. Deri në javën e 10-të të jetës derrat me peshë gati 30 kg konsumojnë 35 deri në 38 kg ushqim. Edhe nëse kjo sasi ushqimi duket e vogël, kërkesat shumë të ndryshme për ushqim gjatë kësaj kohe duhet të merren parasysh duke përdorur lloje të ndryshme të ushqimit. Tabela rendit llojet e ndryshme të ushqimit që janë të dobishme për arritjen e rezultateve optimale të rritjes.

Krahasuar me rekomandimet e mëparshme, për shkak të rritjes më të shpejtë të gicave dhe përmbajtjes më të lartë të mishit, gicat pritet të kenë një nevojë të përgjithshme të shtuar për aminoacide. Në të kundërt, supozohej se gicat do të kishin një kërkesë shumë të lartë të kalciumit dhe fosforit. Praktika e të ushqyerit ka treguar që nivelet më të ulëta, veçanërisht kalciumi, mund të menaxhohen pa prishur zhvillimin e gicave dhe pa pasur frikë nga humbja e performancës. Në nivelet e elementëve gjurmë dhe vitaminave kishte vetëm ndryshime të vogla.

Katër lloje të ushqimit

Në parim, rekomandohen katër lloje të ushqimit: Prestarter, 5 deri në 8 kg peshë të gjallë, një ushqim special për shpëputjen nga 8 deri në 12 kg dhe dy ushqime të ndryshme për rritjen e derrave deri në 20 kg dhe nga 20 deri në 30 kg peshë e gjallë. Në fazën e rreth 8 deri në 12

kg peshë të gjallë, mund të përdoret një ushqim i veçantë diete për çrregullimet e tretjes në vend të ushqimit normal të shkëputjes nga gjiri.

Faza Prestarter fillon në javën e 2-të të jetës. Zakonisht ky është ushqim i plotë me cilësi shumë të lartë. Faza stresuese pas shkëputjes nga gjiri është gjithmonë kritike. Gjatë kësaj kohe të ushqyerit duhet të jetë sa më i butë që të jetë e mundur. Është provuar e dobishme që Prestarter të përdoret përtej kohës së shkëputjes së qumështit dhe pastaj gradualisht ta përzieni atë me ushqimin për shkëputjen nga gjiri ose ushqimin për rritjen e gicave. Në rastin e një periudhe të gjatë gjiri, Prestarter-i mund të përzihet me ushqimin vijues para se të hiqet nga gjiri. Nëse ka probleme me ndryshimin e ushqimit, siç janë çrregullimet e tretjes, atëherë rekomandohet përdorimi i ushqimit special dietik. Diarreja e shpeshtë mund të parandalohet me një ushqim më pak të përqendruar, për shembull me ushqim me përbërje mielllore, me një strukturë më të ashpër, sepse gicat e përtypin më mirë dhe e marrin atë më ngadalë duke parandaluar çrregullimet e tretjes që mund të ndodhin.

Në mënyrë që të shmangen kolapset gjatë rritjes, ndryshimi nga një ushqim në tjetrin duhet të bëhet me një fazë të mjaftueshme tranzicioni duke planifikuar një periudhë përzjerjeje prej rreth pesë ditësh.

Pesha e gjallë	Prestarter 5 deri 8 kg		Ushqim zëvendësues 8 deri 12 kg		Ushqim dietik 8 deri 12 kg			Ushqim për rritjen e gicave I 12 deri 20 kg			Ushqim për rritjen e gicave II 20 deri 30 kg	
Energjia(ME)MJ	13,8	13,4	13,8	13,4	13,8	13,4	13,0	13,8	13,4	13,0	13,4	13,0
g Lysin/MJME	1,00		1,00		0,95			0,95			0,85	
Lysin **) ***)g	13,8	13,4	13,8	13,4	13,1	12,7	12,3	13,1	12,7	12,3	11,4	11,1
Proteina e papërpunuar g	190		190		165			185			180	
Fibra e papërpunuar g	-		40		min.40			35			30	
Kalcium g	8,5		7,5		6,5			7,5			7,5	
Fosfor***) g	5,5		5,5		5,0			5,5			5,0	
Fosfor i holluar g	3,5		3,5		3,3			3,5			3,3	
Natrium g	1,5		1,5		1,5			1,5			1,5	

* Ushqim dietik për përdorim të kufizuar në çrregullimet e zorrëve:Lys:Met/Cys:Thr:Try=1:0,53:0,63:0,

*** tretshmëria e supozuar prececale: 90%,**** me shtimin e fitazës,

Referenca: DLG 2008